موسسه انکشافی سنایی
Sanayee Development Organization
1990

۱۲

زمونږ د کلي بڼ

لیکوونکی: کریمه نذیر ((هارون))

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د کلي بڼ

وه نه وو په پخوا زمانو کې زمونږ د ښار په يوه کلي کې:

يو باغ وو د ميوو ډك د ګلونو او ونو
ونې يې وې ګڼې د ګلونو او شنيلو
د شنيليو تازه بڼې له هر ځايه ښکاريدلې
په دې باغ منې او ناك هم جنار، وله او تاك
يو دبل سره يو ځاى آشنا وو په دې ځاى
چا پيريال يې پاك صفا وو په خپل منځ کې با وفا وو
كال په كال په بهتري وو د ميوو ثمر يې زياتري وو

ددې بڼ روزل د يو مهربان بڼوال په غاړه وو چې شپه او ورځ به يې زيار ايست.
بڼوال هره ورځ سهار وختي د لمانځه د اداكولو څخه وروسته بڼ ته تله او په ډير شوق او ذوق د خداى پاك(ج) د پاكو نومونو په يادولو سره د بڼ په لوري قدمونه او چتول او

(c) ketabton.com: The Digital Library

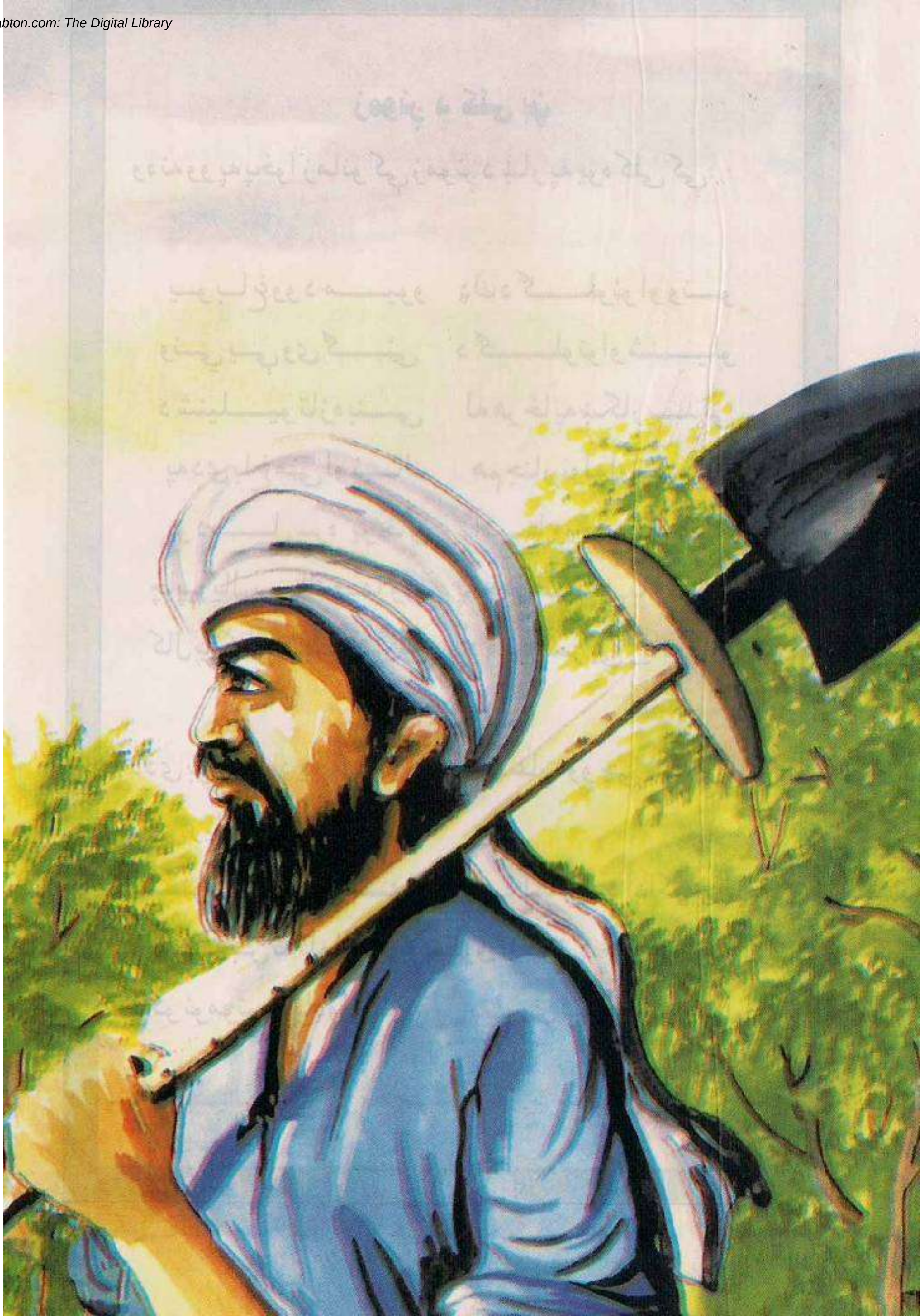

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سهار تازه هوا څخه چې د انسان روح خوشحاله کوي ګټه اخسته، کله به چې بڼ ته ورسید د یوې ونې د سیورې لاندې به یې پګړې، واسکټ، او هغه ډوډۍ چې په ملا پورې تړلې وه په یو ځای کې کېښوده وروسته به د ونو ګلونو او بوټو خواته او په خپل همیشنی کار به یې پیل کوله. د لمر تر ختلو به یې کار کاوه، کرونده به یې خیشاوه کوله او د ونو بیخونه به یې نرم کول او اوبو به یې ورکولې.

د لمر ختو سره به یې د تیرې ورځې وچه راټول کړې، ښاخونه سیزل او چایجوش به یې د هغو اوبو چې د بڼ په ویالې کې روانې وې را دکاوه او په اور به یې کېښود او چای به یې پوخ کړ او د ونې لاندې به ناست وو او د لمر خوندورې تودې وړانګې د ونو د پاڼو څخه راتیریدې او د بڼوال په اوږو او غاړه لګیدې. بڼوال د چای څکلو څخه وروسته بیرته په خپل کار پیل کوله او له خپل کار څخه راضي او خوښ وو. د بڼ ونې هم د بڼوال د کار او توجه څخه راضي او خوښې وې او هغه ته یې ډیر حاصل ورکاوو. بڼوال د نوموړې حاصل څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

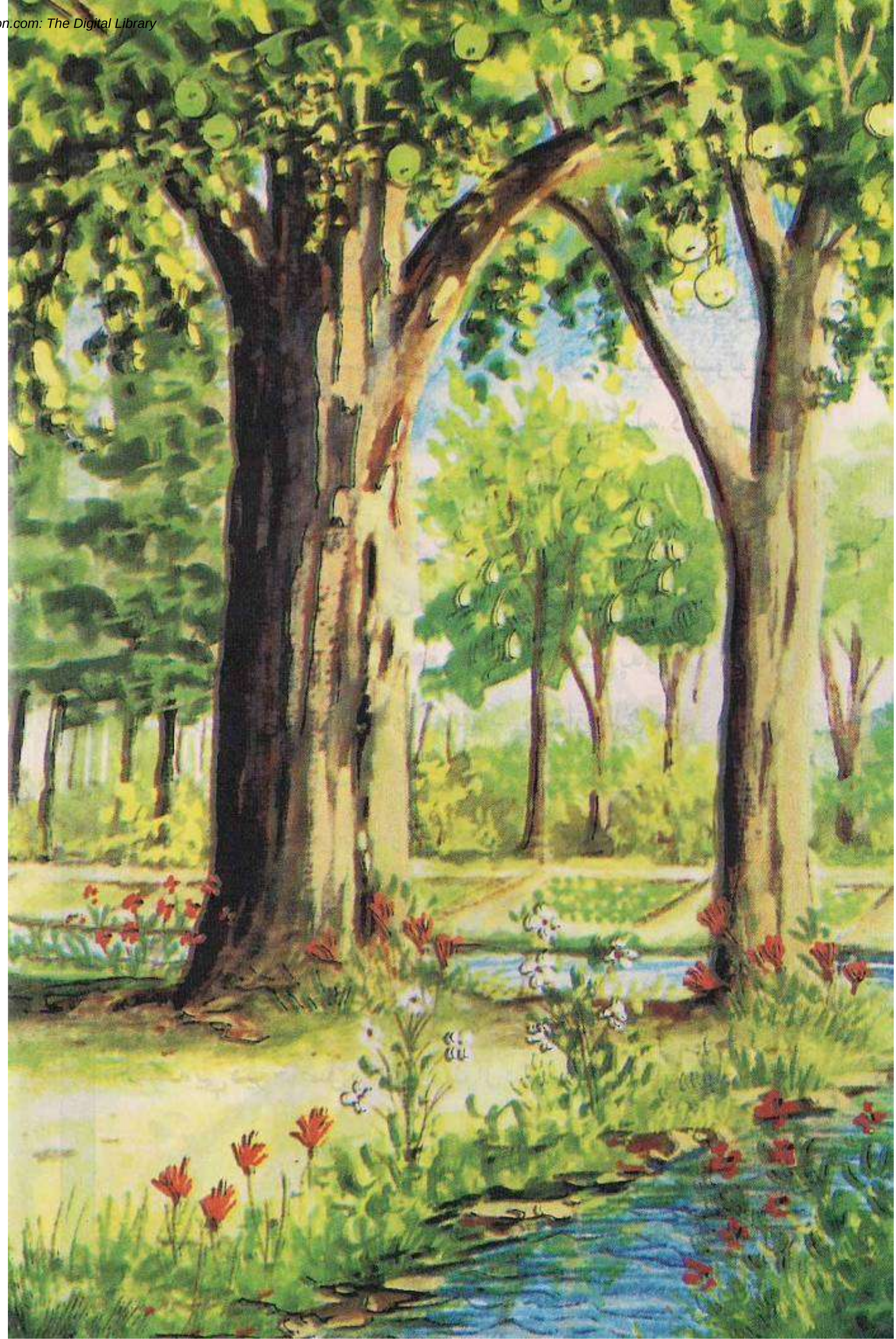

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانع او خوښ وو او له خپل ځان سره به يې داسې زمزمه کوله (قناعت هغه پر ثمره ونه ده چې همیشه حاصل ورکوي)

یوه ورځ سپین ږیری بڼوال چې د زیار او کوښښ څخه ډیر ستړی شوې وو د یوې ونې د سیوری لاندې کیناست تر څولږ څه دمه وکړي. د منې ونې د خپلو پانو د ښورولو سره د بڼوال عزت کاوو او په ډیره آرامتیا سره یې په نوموړی یخه هوا چلوله، تر څو بڼوال په ډیره آرامتیا ویده شي، وروسته یې یو دوه منې د هغه خواته کیښودې او داسې یې وویل.

منې خوره مدام
د روغتیا په مرام
کله چې بانده شوی ته
کله چې ویده شوی ته
ستا خواته نږدې به شم
تاته به منې کیږدم
بابا تاته به منې درکړم
خوږې منې او تکې سرې درکړم
منې تاته قوت درکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

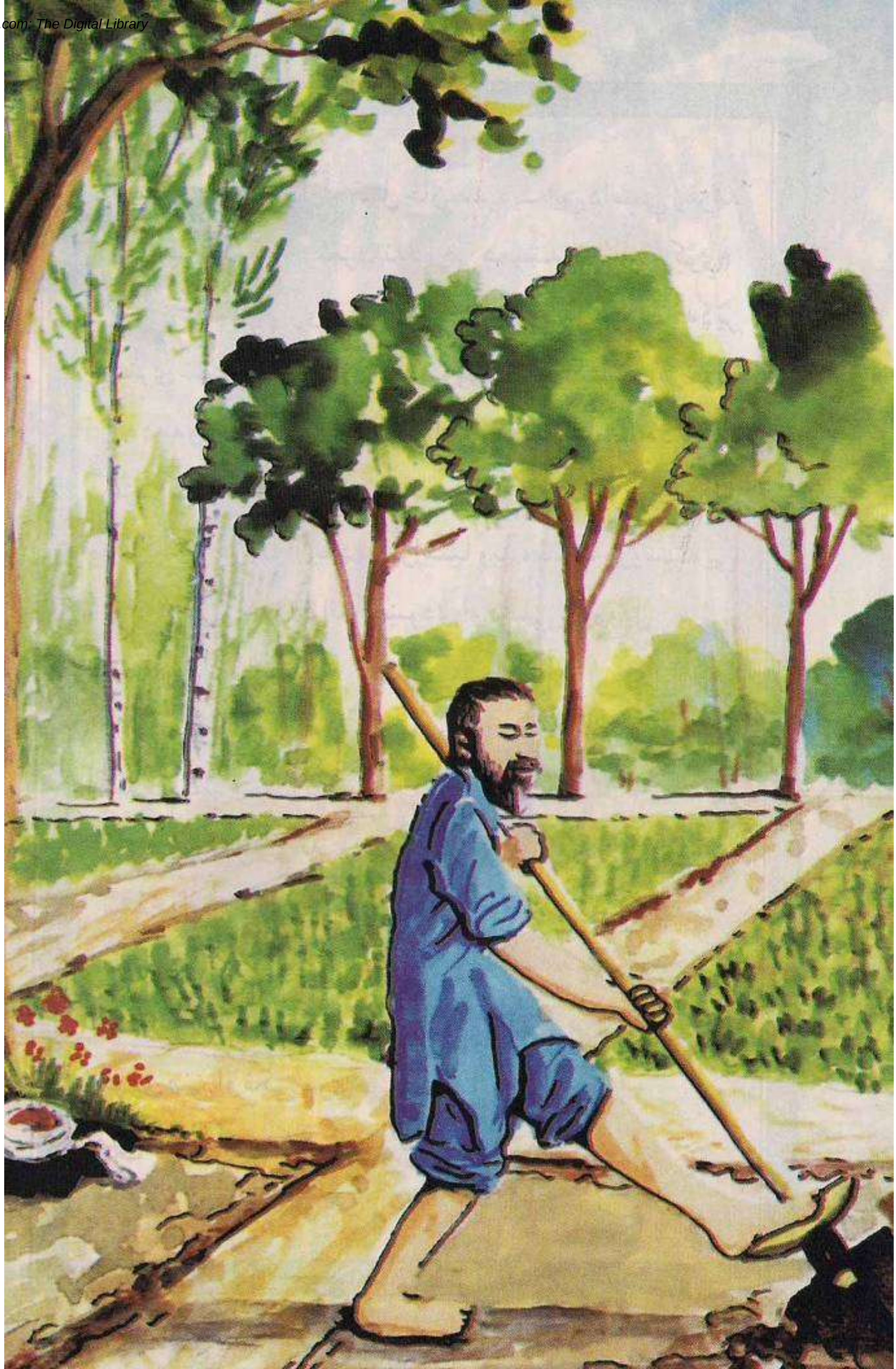

(c) ketabton.com: The Digital Library

منې تاته صحت درکوي

کله يې چې وغواړې

منې تاته تياري دي

ښوال ته تولي ونې يو شان ګرانې وي. هره ورځ به چې سترې شو د ونو خواته کښيناست او په دې فکر کې به وو چې د طبيعت دغه ښايسته موجودات د انسانانو له ژوند سره څومره نږدې اړيکې لري.

نو څو چې مونږ ژوندي يو بايد کوښښ وکړو تر څو ونې ژوندي تازه او شنې وي. دادي لپاره چې زمونږ ژوند له دوی سره تړلی او په تاوده اوړي کې د هغوی له يخ سيوري او د هغوی له خوندوره ميوه څخه استفاده کړو. همدارنګه ونې زمونږ چاپيريال هوا پاکه او صفا کوي.

ښوال د هغې خاص پاملرنې له کبله چې ونو ته يې درلود له هيچا ته د دې اجازه نه ورکوله چې د ونو شاخونه مات او ميوې وشکوي. هغه به د هغو کسانو څخه چې بڼ ته د ونو د کتلو يا تفريح لپاره راتلل ډير خوشحاله کيده او ميلمنو ته به يې ښه راغلاست وايه. د بڼ د پاکې هوا چې د لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

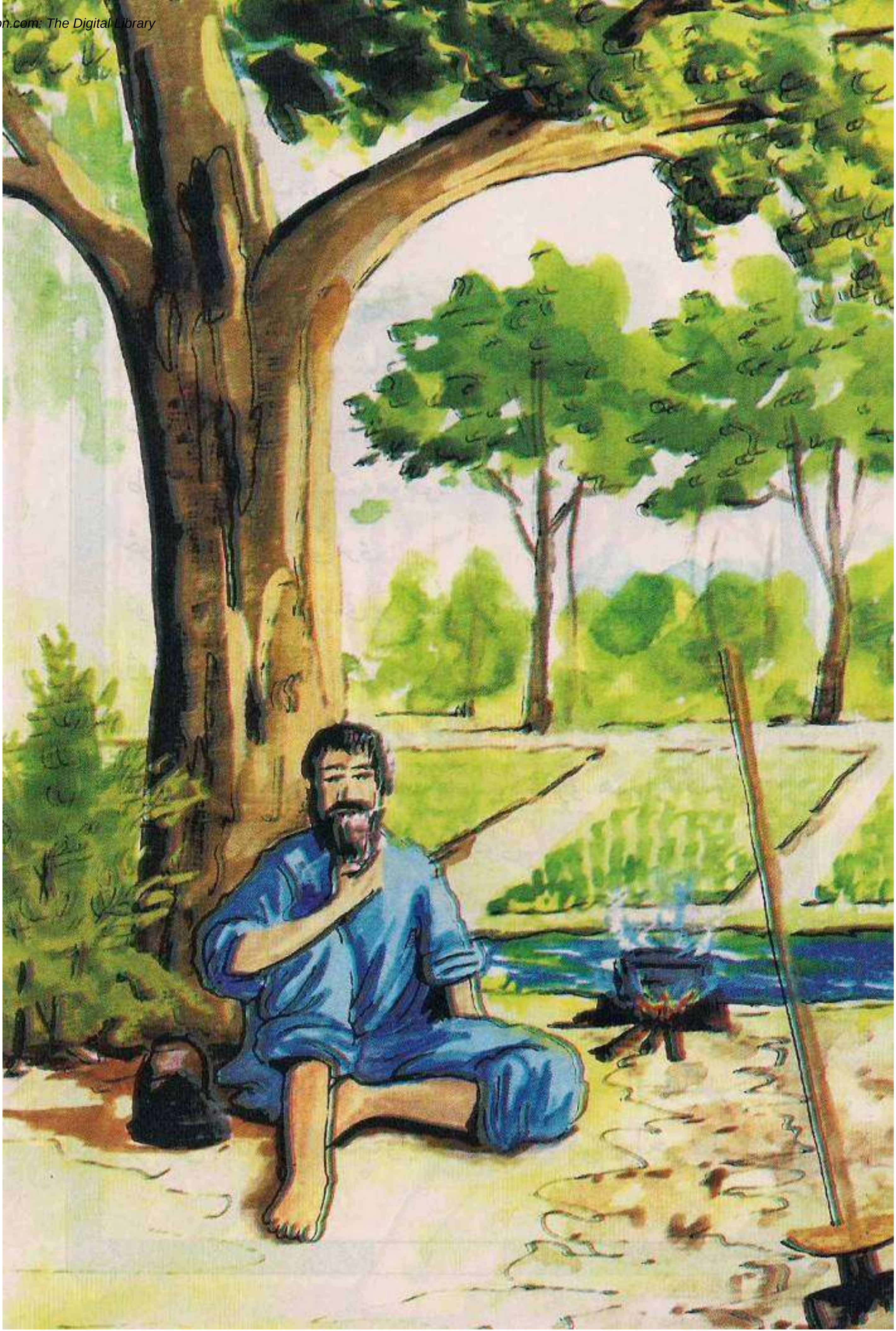

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای(ج) نعمت دی ګڼه اخیستل د خلکو حق باله. کله به چې ماشومان بڼ ته راتلل نو د بڼوال څخه به یې اجازه غوښتله او ویل به یې:

غواړو چې تفریح وکړو سیل او ساعتیری وکړو
پورته، پورته وغورځو شا وخوا راوځغلو
لوبی ماشوم توب کوو شعر او ترانی وایو
په هر لوری ځغاستل کوو پام کړو هم ګلونه
د ونو د ښاخو تر منځ پام کړو چې مات نشي
شا وخوا د باغ څخه تاو راتاو تاویږو مونږ
نه ولو مرغان د بڼ دوی دی همسازان د باغ
مونږ سره خوښی کوي په هره لور الوتل کوي
باغ زمونږ د ټولو دی واره چې په ده کې دی
وایي چې مونږ ټول خوا په خوا خوشحاله یو
مخلوق د رب ذوالجلال یو مخلوق د رب ذوالجلال یو

بڼوال د ماشومانو د خوشحالیو او په احتیاط سره له ځغاستو څخه خوند اخلی او ددی په فکر کې ده چې حاصل

(c) ketabton.com: The Digital Library

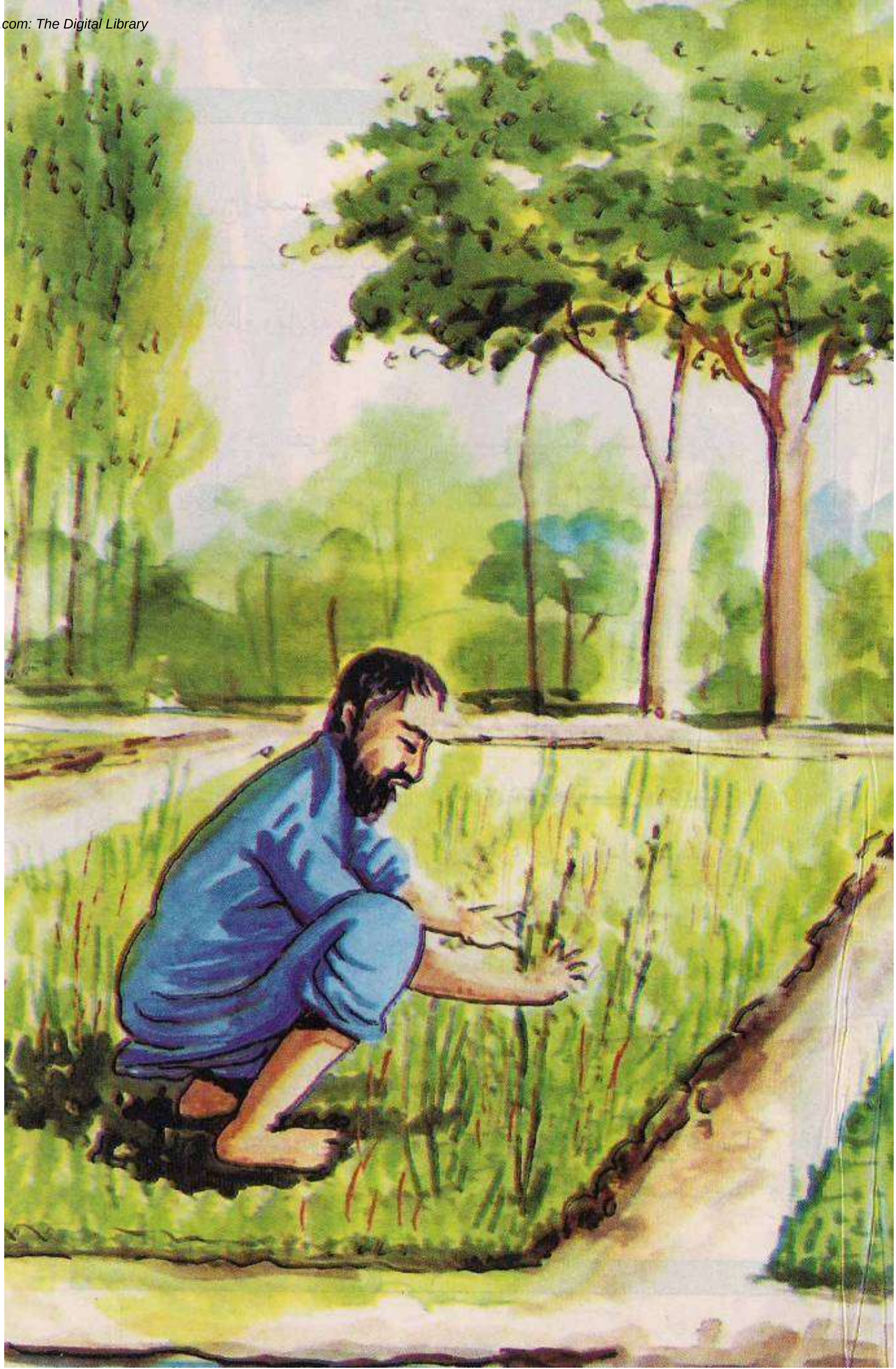

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې زيات شي او خلکو ته خدمت وکړي او د بڼ له هوا څخه ګټه واخلي. د دې کوښښ او زحمت ګاللو څخه يې د بڼ ټولې ونې او خلک راضي او خوشحاله دي او ټول د هغه درناوی کوي.

د ماشومانو پلار او مور هغوی ته وايي چې د دې بڼوال لاسونه د مچولو وړ دي.

پر مهربانه بڼوال ماشومان ډير ګران دي او د هغوی لپاره يې د ساعت تيرې زمينه برابره کوله. ځينې وختونه به يې د هغوی لپاره ټال جوړ اوه چې ماشومان په هغه کې ځانګې.

ماشومانو هم د بڼوال خبروته غوږ نيوه او د هغه درناوی يې کاوه. د لوبې په پای کې به ماشومانو د بڼوال لاسونه مچول او د خدای په آماني به يې کووله او بڼوال به هغوی ته ميوې ورکولې چې له ځان سره يې کورونه ته ويسې. بڼوال په هر قدم د لوی خدای(ج) څخه د دې دعا کوله چې هغه نوموړی د الله(ج) د خدمت په لاره قوت او توفيق ورکړي.

يوه ورځ بڼوال ناروغ شو او باغ ته رانغی او هغه ورځ يې په بستره کې تيره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

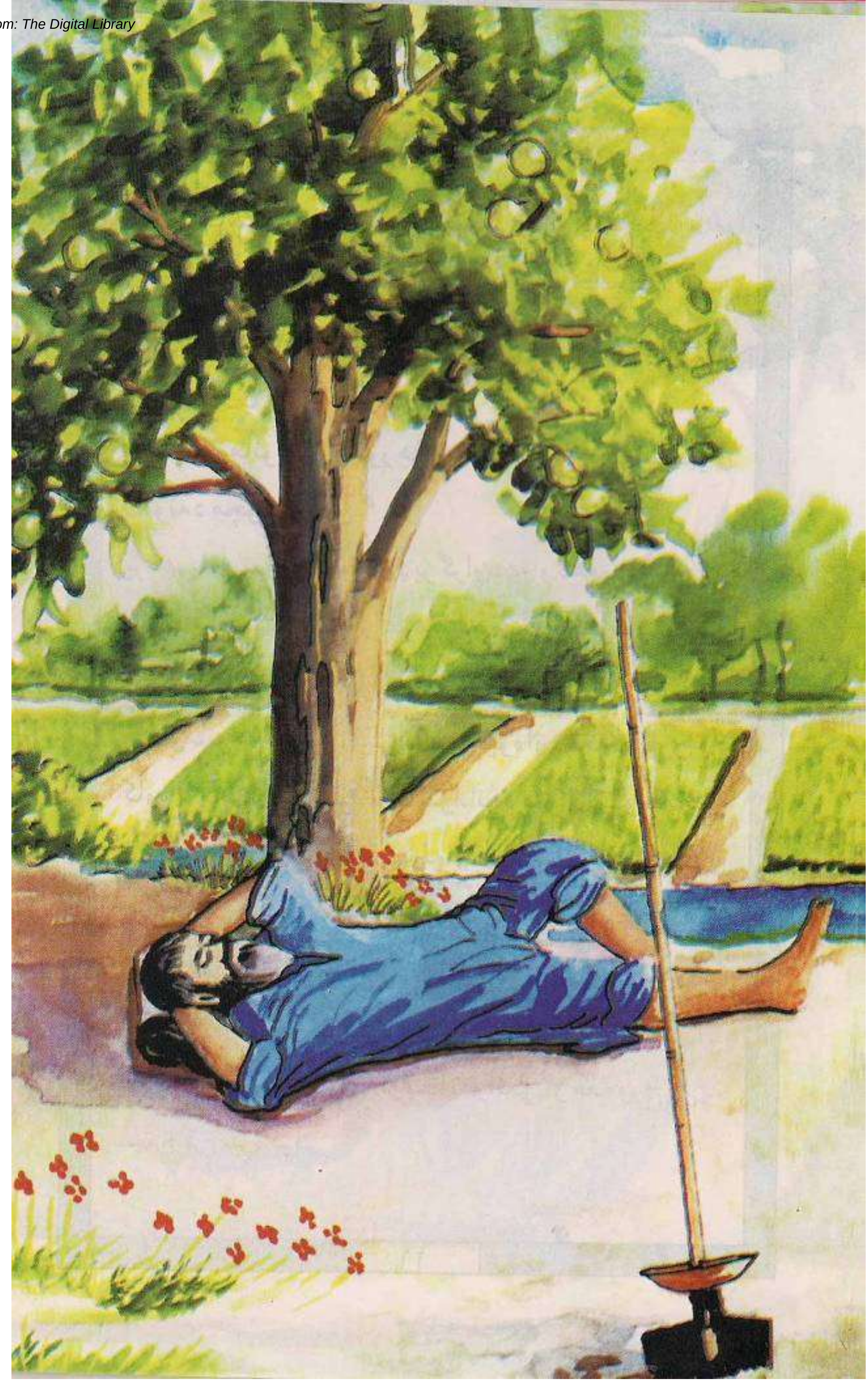

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه یې غوښتل چې د خپل باغ د یوه ونې د سیورې لاندې ووسي لاکن باغ ته د تللو توان یې نه درلود . د بڼ ونو.
هره شیبه د ښوال د راتلو انتظار کښلو او هیله یې لرله چې د ښوال د نه راتلو له علت څخه خبر شي.ونو په ډیر خپګان خپلې څانګې لاندې نیولې وې او فکر یې کاوه په همدې وخت کې د چنار ونې چې لوړ قد (ونه) یې درلود او ترلیرې واټن لیدلې شو داسې زیرې ورکړ: یو څوك زمونږ خواته راروان دی، قاصد دی او احوال راوړي. هو دا یو کوچنی هلك وو چې د بڼ خواته راته او د بڼ دروازې ته رانږدې شو. ورو، ورو باغ ته د ننه شو په باغ کې شا و خوا د غلا په توګه وکتل، په دې پوه شو چې ښوال نشته په ډیره خوښې دی خوا ،هغې خواته په منډو رامنډ شو او داسې یې له ځانه سره وویل:

د څه ښکلی ورځ ده ښوال نشته نوروزده
دی خوا هغې خواته ځغلم په مستی او خوښی لوبم
لرګی د ښوال ماتوم ګلونه له بوټو شکوم
شنیلی پښنولاندی کوم ښوال سره شخړه کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

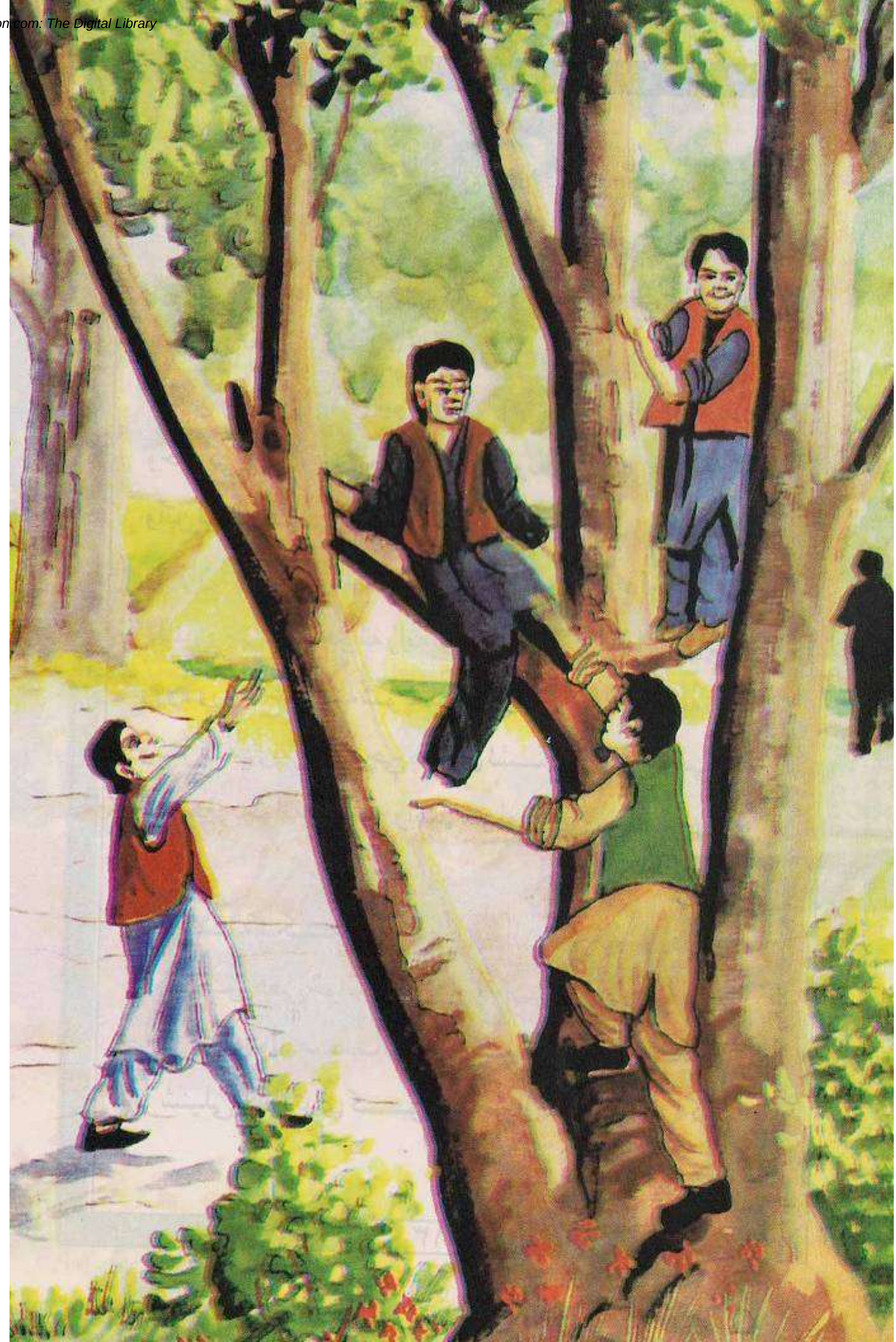

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچنی ماشــــوم هری خواته منډې رامنډې وهلې د ونو ښاخونه يې مات او ګلان يې له پښو لاندې کړل. ونې ددې ماشوم له خرابکاريو څخه ډيرې خفه شوې او خپل ښاخونه يې يو له بل سره نږدې کړل داســې ښکاريدل چې يو د بــل په غوږونو کې خپل د حال راز وايې.

مونږ خو له چا سره دشمنی نلرو، کیدای شي چې دا د هغو لپاره يوه په زړه پورې لوبه وي لاکن په حقیقت کې دا يو ظلم دی چې پر مونږ کیږی.

د ناك ونې وويل:

لوی خدای(ج) فرمايلي دی:

«هر چا چې ظلم وکړ ظلم به ويني»

د توت ونـې چې ډيـره صدمـه ليدلـې وه وويـل: هـو، لـوی خدای(ج) هر ځای حـــاضر او ناظر دی او دا ظلم وينی. د انګور تاك چې د ماشوم له آزار او ظلم څخه په ژړا راغی وو، دا ځکه چې ماشــــوم د هغه پاڼې او اومه(خام) وابښکی شـکولی او له پښو لاندی کړی وو. همغه وو چې تاك ماشـوم ته ښيرا وکړې او يې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

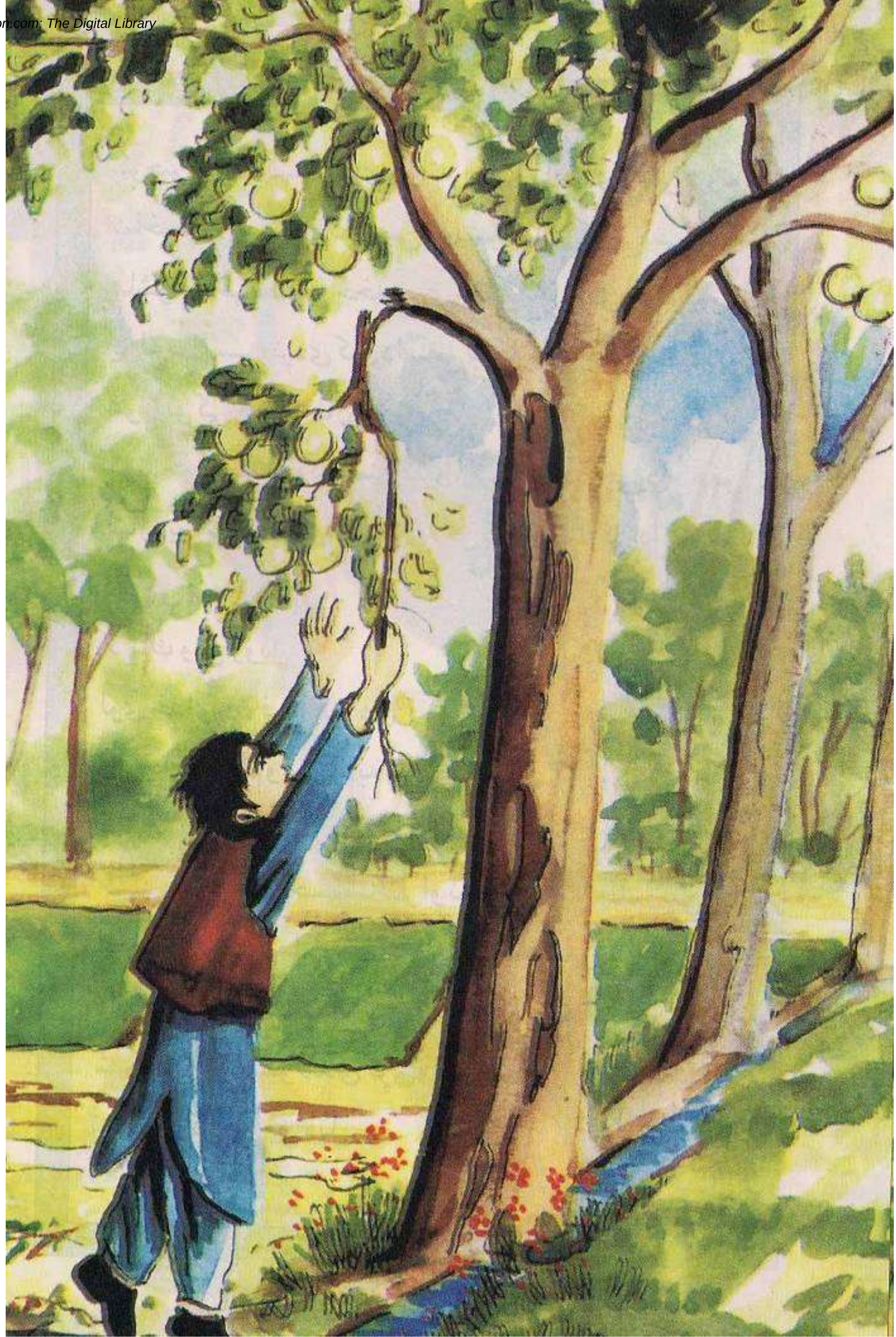

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشـــومه خوارشي　　زار و بيـــــمارشي
لاس پښې دمات شه　　د سرو ښتـــه دلارشه
مور درته په قـهر شه　　کار دې ډيـر خراب شه
خدای درکړی انتقام　　ښوال وکړی مور ته پام

د سرو ونی تل صبر کاوه او د ښولوستونزو په مقابل کې يې تحمل او برده پاری کوله. په پسرلی، اوړی، منی اوژمی کې شنه وه، د سرو ونی سيوری او ښايست يې هری خواته د خلکو د خوښی او آرامی سبب وو.

بدی دعاوی شی نه وی　　ليری له انديښـــنی نه وی
ماشوم خو نا پـــوه دی　　بی خبر له ځان او جهان دی
هرڅه يې چې له لاس شي　　له مونږ نه يې دريغ شــــي
رابــه شي داســـي ورځ　　عـــذر به کـــوی هر يـــو
ښوال و کړی خدای(ج) روغ　　چې مونږ ته شـــي غم خور
زمونږ صبر سرور به شــــي　　بڼ په زمونږ بخـــتور شی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرو ونی د انګورتاك ته تسلی ورکړه، هغه یې آرامه کړه او ورته یې وویل:

پر لوی خدای(ج) صابران ګران دی، همدا سبب دی چې د سرو ونه تل شنه ده.

سبا ورځ چې بڼوال روغ شوی وو، بڼ لوری ته راته، بیا هم د چنار ونی پانو په چك، چکو سره سوانده او مهربان بڼوال د راتلو خبر نورو ونو ته ورکړ، ټولو ونو ددی خبر په اوریدو سره خپل ځانونه تازه او خوښ وښودل او له خدای(ج) د باد سیلی د راتلو غوښتنه وکړی څو دهغی په مرسته د ونی تویې شوی پاڼی له بڼ څخه لیری یوسی تر څو بڼوال خفه او زړه ماتی نشي.

کله چې بڼوال باغ ته رادننه کیده د سلامتی دعا یې ولوستله او بڼ ته داخل شومګر د بڼ حالات یې په بل شان ولیدل او په فکر کې ډوب شو.

پوه شو چې بڼ ته څوك داخل شوي او په بی رحمی سره یې دونو شاخونه مات کړي دی. په ډیر خفګان سره یې د ځان سره وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

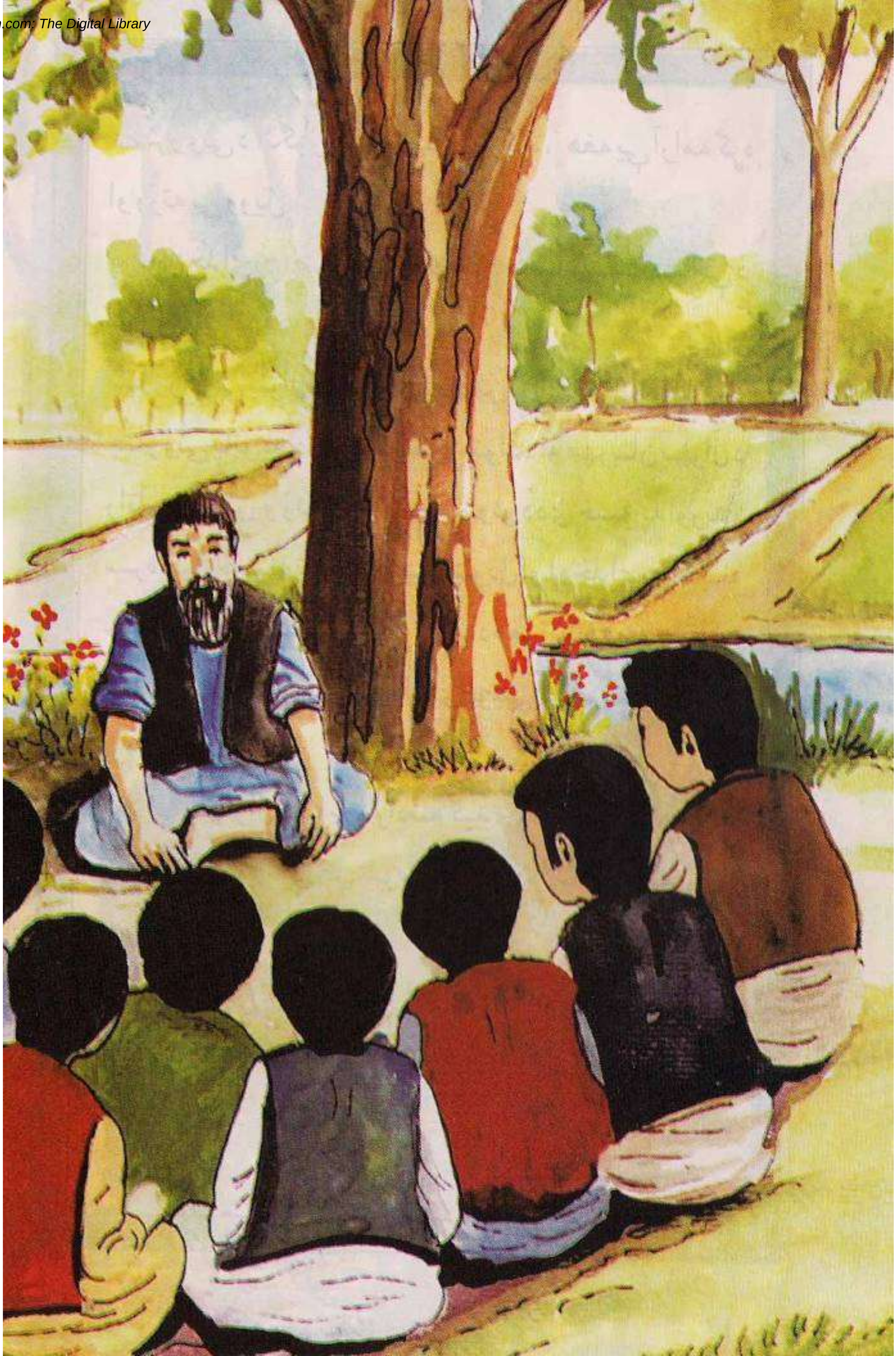

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی د تفریح اوهوا خوری لپاره راځی ما خو د بڼ د ښو ګټو په هکله کې هغوی ته ویلی دی. نه پوهیږم دی بڼ ته کوم نا اوریدونکی راغلی دی چې دا ورانی یې کړي دی. کیدای شي په لمړی ځل دلته راغلی وی او د بڼ د ښو او ګټو څخه خبرتیا و نلری او یا کیدای شي تر اوسه یې له ماسره یې نه وی لیدلی. ما خو ټول ماشومان د دی بڼ د میوی څخه بی برخی کړي نه دی په دی وخت کې د چنار ونی غږ کړ او ویې ویل:

هلك دوه مخــــی دی ‌‌‌‌‌ ډیر خبری کړونــکی دی
نه نیسی نصیحت ته غوږ ‌‌‌‌ څو شی ستا زړه تری خوښ
تـــا سره همیـــش وی ‌‌‌ وختــه او نا وختـــه وی
تا ســـــره همـکاره وی ‌‌ زمـــونـــږ د زړه آزاره دی
تل به مـــــیوی شکوی ‌‌ خـــامی او پخی شکوی
ګـــلونه پانی، پانی کړی ‌‌ پـــانی یې پریشانی کړی

مهربـان ښوال کله چې پوه شـو هغه هلك چې هره ورځ راځی

(c) ketabton.com: The Digital Library

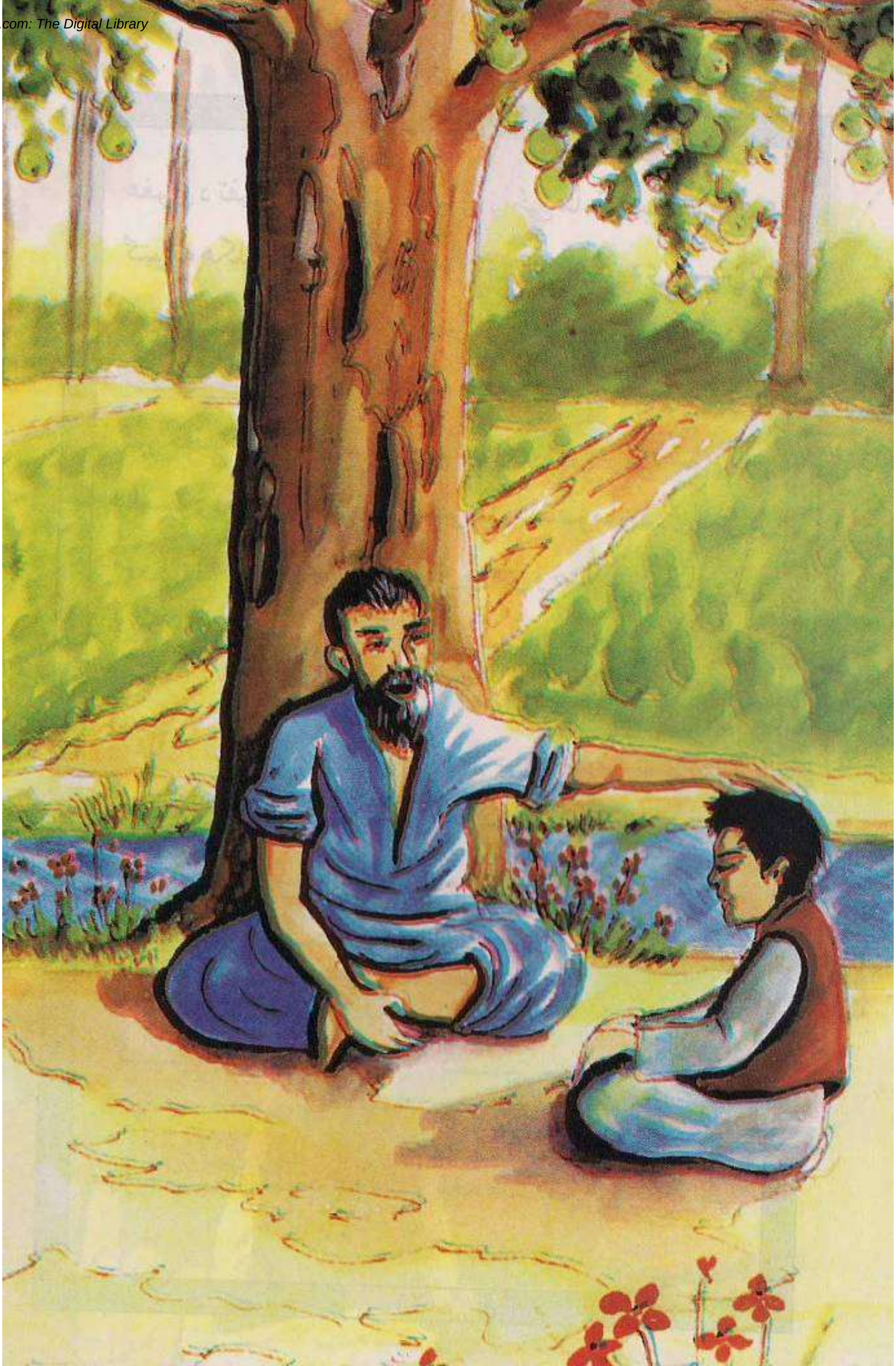

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوپه ظاهره له ما سره مرسته کوی او زما زړه خوښ کوی، زما په غیاب کې او یا کله چې زما پام نه وی زما په آزار پیل کوی ونی ماتوی او د بڼ اومه میوی شکوی. ښهوال تصمیم ونیو چې نوموړی ماشوم خپلو تیروتنو ته متوجه کړي او دا چې دوه مخی دی له دی بد عمل څخه یې منع کړي او سمی لاری ته یې ښوونه وکړي. سبا ورځ ښهوال نوموړی ماشوم ته داسې وویل:

ګرانه زویه!
دوه مخی توب او دوه رنګی ښه کار نه دی دادی نه دی اوریدلی چی وایې: «دوه مخی سړی نه مخ لری نه شا».
نوموړی ماشوم له خپلو کړنو څخه پښیمانه شو او د بڼ له ټولو ونو او ښهوال سره یې وعده وکړه چې له دی وروسته به صادق وی او هیڅ چا ته به ضرر نه رسوئ.
ماشوم له لوی خدای(ج) څخه د مغفرت او د ښبنی دعا وغوښته او د انګور له تاك څخه یې معذرت غوښت.
هو ګرانو ماشومانو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوك چې خرابي او وراني كوي هيڅ چاته ګران او غزت من نه وی حتی ونو هم مضر خلك ته ښه نه وايي. نو كوښښ وكړئ هيڅ كله خرابـــي مه كوي او تل كوښښ كوی څو نيك او ښه كارونه وكړئ. څو د ټولو لپاره محبوب او ګران اوسي.

پاي

(c) ketabton.com: The Digital Library

12

In Tne Name Of God

Published by	:	Sanayee Development Organization (SDO)
Writer	:	Karima Nazir Haroni
Editor and Chief	:	Raz Mohammad Dalili
Translator	:	Associate Pro. Amanullah Ludin
Editor	:	Zarghona nick angam Rhmati
Artist :	:	Latif Ahmad Ghafori
Composed By	:	S.Nazir Hussaini
1st Edition	:	2000 copies, (SDO)

1st Edition	: 1000 copies, Financed by (SDO), May 2007
2nd: Enditon	: 1000 copies, Financed by (SDO), Nov 2007
2nd: Enditon	: 1000 copies, Financed by (SDO), Feb 2008

Publishing date	:	Apr 2010
Number of copies	:	2000 copies
Financed by	:	Sanayee Development Organization (SDO)

Kabul address	:	Sanayee Development Organization (SDO) Qala-e-fatiullah 9th street, Near Shahoon Electricity Junction
Kabul telephone	:	0093-(20) 2201693
Post Box	:	181 Kabul Afghanistan
Email	:	sdfkabul@ceretechs.com
Websites	:	wwwsanayee.org Www.nawidefarda.com
Peshawar Address	:	Kabul English Language Center, Behind Orakzai Plaza and total CNG, university Road Shaheen Town, Peshawar Pakistan
Telephone	:	0092-91-5842155-91582165
Fax	:	+92+-1-5845139

All Rights Reserved

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړو چې تفریح وکړو   سیل او ساعتیری وکړو
پورته، پورته وغورځو   شا وخوا راوځغلو
لوبی ماشوم توب کوو   شعر او ترانی وایو
په هر لوری ځغاستل کوو   پام کړو هم ګلونه
د ونو د ښاخو تر منځ   پام کړو چې مات نشي
شا وخوا د باغ څخه   تاو راتاو تاویږو مونږ
نه ولو مرغان د بڼ   دوی دی همسازان د باغ
مونږ سره خوښی کوي   په هره لور الوتل کوي
باغ زمونږ د ټولو دی   واره چې په ده کې دی
وایي چې مونږ ټول   خوا په خوا خوشحاله یو
مخلوق د رب ذوالجلال یو   مخلوق د رب ذوالجلال یو

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library